

O p o n e n t s k ý p o s u d o k

na dizertačnú prácu Ing.Petra Nováka vypracovanú na tému: „Ekonomické souvislosti formování výrobkové vertikály mléka v soudobém agrobysnysu“

Predložená dizertačná práca sa zaoberá rozhodujúcimi predpokladmi zapojenia poľnohospodárskych výrobcov a mliekarenských podnikov do konkurencieschopných výrobných vertikál v súčasnom agrobiznise. Otvorenie trhu po vstupe do EÚ i proces globalizácie ekonomiky spôsobuje rast konkurenčného tlaku. Ak chce prvovýrobca či spracovateľ v takomto náročnom konkurenčnom prostredí obstáť, musí sa prispôbiť rýchle sa vyvíjajúcemu prepojenému trhu.

Zmeny prebiehajúce v globálnom merítku pôsobia tak na poľnohospodársku prvovýrobu ako i na spracovateľov a obchod. Ekonomická sila spracovateľov a najmä obchodu rastie a podiel ceny poľnohospodárskej suroviny na spotrebiteľskej cene finálneho produktu klesá.

Tento proces prebieha v celom agrosektore, výrobná vertikála mlieka môže slúžiť ako model pri hodnotení iných výrobných vertikál. Téma práce je preto veľmi aktuálna a zaujímavá nielen z teoretického hľadiska, ale i pre prax.

Cieľom práce bolo špecifikovať rozhodujúce predpoklady zapojenia poľnohospodárskych výrobcov a mliekarenských podnikov do konkurencieschopných výrobných vertikál v súčasnom agrobiznise. Analyzovať vývoj trhu mlieka vo svetovom, európskom a národnom kontexte vrátane veľkostných charakteristík, cenových a nákladových súvislostí výroby a spracovania mlieka vo významných produkčných centrách.

Dizertant uvedený cieľ, ktorý vyžadoval realizáciu viacerých krokov, napriek veľkej šírke záberu v podstate splnil. Dokumentujú to najmä kapitoly 3,4 a 6.

V celku racionálne boli postavené hypotézy, ktoré autor overoval aj keď by som potvrdenie štvrtej hypotézy neočakával.

Vzhľadom k stanovenému cieľu práce bol dobre zvolený metodický postup. Pretože práca ako celok môže slúžiť ako vzor formovania výrobných vertikál, bolo by bývalo prínosom jednotlivé časti metodiky rozpracovať podrobnejšie.

Práca spracováva obrovské množstvo informácií. Prínosom je už spracovanie teoretických východísk riešeného problému. Zaujímavo sú spracované podmienky formovania ponuky mlieka.

Celá práca môže slúžiť ako príklad teoreticko-metodologických východísk skúmania komoditných vertikál.

Touto prácou si autor vytvoril poznatkovú metodickú i údajovú bázu pre ďalšiu vedeckú prácu.

Napriek tomu, že prácu hodnotím ako celok veľmi pozitívne, chcem položiť autorovi niekoľko otázok na ktoré by mal reagovať pri obhajobe svojej práce:

1. V čom vidí autor príčinu, že napriek snahe o dotačnú podporu odbytových družstiev v prípade komoditnej vertikály mlieka nebol ich vplyv preukázaný ?
2. V poslednom období dochádza v celosvetovom meradle k rastu dopytu po mnohých komoditách okrem iných sa to týka aj mlieka. Aký dopad to môže mať na postavenie prvovýroby vo vertikále mlieka ? Bude mať takýto vývoj dlhodobý charakter ?
3. čo by autor odporúčal zmeniť v nástrojoch agrárnej politiky ?
4. Na akej úrovni možno očakávať ukončenie procesu koncentrácie mliekarenského priemyslu ČR ?
5. Bolo by racionálne legislatívne obmedzenie dominantného postavenia obchodných reťazcov vo výrobkovej vertikále ?

Z á v e r

Na základe uvedeného možno konštatovať, že práca spĺňa nároky na tento druh prác. Autor ňou potvrdil svoju schopnosť samostatne tvorivo vedecky pracovať. Dizertačný spis má charakter komplexnej vedeckej štúdie problematiky formovania vertikály mlieka.

Prácu preto odporúčam k obhajobe a po jej úspešnom priebehu odporúčam autorovi udeliť vedeck-akademickú hodnosť

„philosophiae doctor“ PhD.

prof. Ing. František Kuzma, PhD.
o p o n e n t
KE FEM SPU v Nitre

